

Včelaři často přemýšlí o vhodnosti jednotlivých léčivých přípravků. Srovnávají nejen jejich účinnost, ale i formu podávání a také případná možná rizika poškození populace včel. Včely bez roztočů, ale s kratší životností pro poškození při léčení, by nepřežily v dostatečné síle zimní období. V našich klimatických podmínkách není možné nekriticky přejímat všechno, co se uplatňuje jinde. Také jsme zvyklí dbát na zdravotní nezávadnost včelích produktů. Skutečnost, že dosud nebyla u nás prokázána nadlimitní rezidua látek, používaných k tlumení varroázy, je důkazem, že jsme dlouhou řadu let postupovali uvážlivě.

Přírodní látky

Samostatný delší výklad si zasluhují i přípravky na bázi „přírodních látek“, nejčastěji s obsahem thymolu, kyseliny mravenčí nebo šťavelové, přípravky Varromed obsahuje obě. Jejich účinnost bývá někdy nižší, než se předpokládá. Odvozuje se od více činitelů, třeba od venkovních teplot, vlhkosti vzduchu, konstrukce úlu a početnosti včelí populace v něm. Obecně lze konstatovat, že práce s těmito přípravky vyžaduje více uvážlivosti, vědomostí, přesnosti a často závisí i na reakci, kterou ve včelstvu vyvolají. Konkrétně kyselina šťavelová je zjevně pro včely značně toxická a přípravky s jejím obsahem vyžadují od chovatelů velkou obezřetnost.

Na závěr podotýkám, že nejsem přítelem nových postupů a poznatků. Ale považuji za svoji povinnost upozornit včelařskou veřejnost na možná dvě rizika, která mě napadla bezprostředně po zjištění, že je už registrován přípravek s velmi vysokým obsahem amitrazu a ještě k dlouhodobému vkládání do úlu. Obávám se, že by se při jeho používání v našich chovech včel brzy vytvořila rezistence roztočů na zmíněnou účinnou látku a došlo by i ke ztrátě dostatečné účinnosti při používání Varidolu k fumigaci. Mnoho náhrad za něj nemáme.

MVDr. Jan Krabec,
předseda Komise pro zdraví včel RV ČSV

K některým nejasnostem MVO k tlumení a zamezení šíření varroázy včel 2017

Dne 24. 3. 2017 vydala Ústřední veterinární správa Státní veterinární správy formou Nařízení č.j. SVS/2017/005393-G mimořádná veterinární opatření k tlumení a zamezení šíření varroázy včel. Ne všichni funkcionáři a chovatelé včel přesně chápou některé pojmy a částečně i obsah tohoto důležitého předpisu. O tom svědčí četné dotazy, které v posledních dnech sekretariát ČSV přijímá. Proto, s vědomím, že už je poměrně pozdě, zveřejňujeme následující výklad.

K pochopení a provádění správného povinného postupu proti varroáze je třeba nejprve dobře znát platnou Metodiku kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace pro rok 2017, kterou vydalo MZe před koncem minulého roku. V souvislosti s varroázou se jedná především o kód označený jako ExM 310, který stanovuje povinnost provádění preventivního jarního ošetření (nátěr zavičkováného plodu s bezprostředně navazující fumigací) u všech včelstev na všech stanovištích, kde byla zjištěna nulová extenzita (ve směsném vzorku zimní měli nebyl zjištěn žádný roztoč) u méně než 25 % stanovišť na území obce. Když bylo více než 25 % stanovišť s nulovým nálezem na území obce, provádí se zmíněné povinné preventivní ošetření pouze na těch stanovištích, kde byl ve vzorcích zimní měli zjištěn nález více než 3 roztočů na jedno včelstvo. Tato stanoviště jsou zmiňována jako pozitivní – s vysokou extenzitou varroázy.

Další kód této „Metodiky“, označený jako ExM 320, se vztahuje k povinnému letnímu preventivnímu ošetření včelstev proti varroáze. V něm je stanovena povinnost provést předepsané zákroky u všech včelstev na všech stanovištích, pokud byla ve vzorcích zimní měli zjištěna vysoká extenzita varroázy (více než 3 samičky roztoče v průměru na včelstvo) u více než 25 % stanovišť na území obce.

Ostatní ustanovení „Metodiky“, vztahující se k varroáze, v této souvislosti záměrně nezmiňujeme, protože jejich obsah i výklad jsou jednoznačné a bezproblémové.

Mnohé nejasnosti se týkají pojmu „území obce“. V paragrafu 1 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích v platném znění se uvádí: „Obec je základním územním samosprávním společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen územím obce.“ Území obce může zahrnovat jedno i několik katastrálních území.

ČSV si uvědomuje, že dosud vydávaná nařízená veterinární opatření k varroáze jsou nejen složitá, ale hlavně obtížně splnitelná, protože jejich provádění, zejména na jaře, je časově hodně omezené. V minulém roce nebyly návrhy předložené ČSV na dílčí změny „Metodiky“ SVS přijaty. V roce letošním komise pro zdraví včel RV ČSV hodlá vypracovat návrhy nové a po jejich přijetí PRV by měly být předloženy SVS, opět s cílem zachování uskutečnitelné a systematické péče o zdraví včel.

MVDr. Jan Krabec,
předseda Komise ČSV pro zdraví včel

Odpovědný přístup v Hradečnu

V první polovině března se konala každoroční výroční schůze členů a funkcionářů ČSV, z.s., ZO Hradečno. Na schůzi byla přítomna předsedkyně ČSV Mgr. Jarmila Machová a zástupce OO ČSV Kladno Jiří Volek a starosta Hradečna JUDr. Zdeněk Hejhal.

Předseda ZO Hradečno Miroslav Perk zhodnotil činnost organizace v průběhu roku 2016. Mimo jiné vyzdvihl odpovědný přístup všech 19 členů ZO k plnění

pokynů veterinární správy a poděkoval důvěrníkům za jejich celoroční činnost. Předsedkyně ČSV Mgr. Jarmila Machová a předseda OO ČSV Kladno Jiří Volek informovali o aktuálních problémech, které řeší ČSV, z.s., a okresní organizace a v závěrečné rozpravě trpělivě odpovídali na dotazy členů ZO.

Výbor ZO ČSV, z.s.,
Hradečno

